

Sygn. akt II Ca 49/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 stycznia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Dorota Gamrat-Kubeczak
-----------------	----------------------------

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 30 stycznia 2015 roku w S.

sprawy z powództwa B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w G. przeciwko S. M.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Goleniowie

z dnia 15 września 2014r., sygn. akt I C 17/14

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 15 września 2014 r. Sąd Rejonowy w Goleniowie, w sprawie o sygn. akt I C 17/14 upr., oddalił powództwo B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w G. przeciwko S. M. o zapłatę kwoty 1.201,64 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 1.000,39 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód domagając się jego zmiany w całości poprzez uwzględnienie powództwa oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za obie instancje. Ewentualnie wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Zaskarżonemu orzeczeniu apelujący zarzucił:

- a) naruszenie art. 56 k.c. w zw. z art. 354 k.c. i art. 69 § 1 i 2 Prawa Bankowego poprzez przyjęcie, iż pozwany nie jest obowiązany do spełnienia świadczenia wynikające z zawartej umowy kredytowej,
- b) naruszenie art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. jak i art. 233 k.p.c. polegające na uznaniu, że powód nie przedłożył dowodów na poparcie swoich twierdzeń oraz wniosków, z których wywodzi skutki prawne, a nadto, że powód nie wykazał okoliczności istnienia oraz wysokości zadłużenia pozwanego, podczas gdy zebrany materiał dowodowy był wystarczający dla stwierdzenia niniejszej okoliczności.
- c) sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału dowodowego poprzez bezpodstawne przyjęcie, iż powód nie wykazał, że środki pieniężne zostały uruchomione jak i przekazane na rachunek podmiotu z którym

pozwany zawarł umowę kupna – sprzedaży, a nadto, że (...) Bank ponosi odpowiedzialność za nienależyte wykonania umowy sprzedaży,

d) nierozpoznanie istoty sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie zasługiwała na uwzględnienie.

Na wstępie należy zauważyć, iż w myśl przepisu art. 505¹³ § 2 k.p.c., jeżeli Sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, to uzasadnienie wyroku Sądu Odwoławczego w postępowaniu uproszczonym powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej orzeczenia z przytoczeniem przepisów prawa.

Uwzględniając powyższe Sąd Okręgowy wskazuje, że po wnikliwej analizie akt sprawy doszedł do przekonania, iż roszczenie strony powodowej będące przedmiotem niniejszej sprawy nie zasługiwało na uwzględnienie, co przesądza o zasadności oddalenia jego powództwa, jednakże za słusnością takiego stanowiska przemawiają przede wszystkim inne względy, aniżeli wskazane przez Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Wskazania bowiem wymaga, iż zgodnie z art. 509 k.c., wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania (§ 1). Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki (§ 2). Jak wynika z treści pozwu, powód w toku niniejszego postępowania dochodził wierzytelności wobec pozwanego wynikającej z umowy kredytu na zakup towarów nr (...) z dnia 26 sierpnia 2008 r., którą to wierzytelność wedle twierdzeń powoda nabył on od (...) Banku S.A. w drodze umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 26 kwietnia 2011 r. (k.36-38). Podkreślenia zatem wymaga, iż wobec zakwestionowania przez pozwanego zasadności dochodzonego roszczenia, tak co do jego zasady jak i wysokości, stosownie do reguły rozkładu ciężaru dowodów wyrażonej w art. 6 k.c., to na powodzie spoczywał ciężar wykazania nie tylko tego, iż przeszła na niego wierzytelność przysługująca uprzednio (...) Bankowi S.A. względem pozwanego, ale przede wszystkim, iż dochodzona wierzytelność faktycznie przysługiwała wierzycielowi pierwotnemu, a nadto w jakiej wysokości.

Uwzględniając powyższe Sąd Okręgowy zważył, że powód celem wykazania zasadności dochodzonego roszczenia załączył do pozwu kserokopię umowy kredytu na zakup towarów nr (...) z dnia 26 sierpnia 2008 r. (k. 30-31) z której wynika, że wierzyciel pierwotny udzielił pozwanemu kredytu w wysokości 2.038,96 zł (§ 3 umowy), a pozwany zobowiązał się do spłaty kredytu wraz z odsetkami w 24 miesięcznych ratach płatnych do dnia 26 każdego miesiąca począwszy od 26 września 2008 r. w wysokości 89,45 zł (§ 7 ust. 1 umowy), co daje łącznie kwotę 2.146,80 zł należnej z tytułu spłaty udzielonego kredytu. Istotnym jest, iż wedle umowy sprzedaży wierzytelności powód miał nabyć od wierzyciela pierwotnego wierzytelność w wysokości 2.717,91 zł (k.38), tymczasem w niniejszej sprawie dochodzi on kwoty niższej, tj. 1.201,64 zł., na którą wedle twierdzeń powoda składają się następujące należności: kwota 187,21 zł tytułem niespłaconego kapitału kredytu, kwota 776,68 zł tytułem odsetek umownych naliczonych przez wierzyciela pierwotnego oraz kwota 237,75 zł tytułem kosztów poniesionych przez wierzyciela pierwotnego. Okoliczność ta jest o tyle istotna, iż wobec postawy procesowej prezentowanej przez pozwanego, to powód winien był w toku niniejszego postępowania wykazać za pomocą stosownych dowodów, że wierzycielowi pierwotnemu przysługiwały powyższe wierzytelności w kwocie wskazywanej przez stronę powodową, czego w ocenie Sądu II instancji powód nie uczynił.

Mieć należało na względzie, iż w kontekście rozpoznawanej sprawy istotna okazała się kwestia rozkładu ciężaru dowodów, w myśl bowiem art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Przepis ten rozstrzyga na kim, w razie sporu między stronami stosunku cywilnoprawnego, spoczywa obowiązek udowodnienia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Pozostaje on w ścisłym powiązaniu z przepisami kodeksu postępowania cywilnego normującymi reguły dowodzenia. W wyroku z dnia 9 stycznia 2001 r. (sygn. akt II CKN 1194/00, LEX nr 52375) Sąd Najwyższy wskazał, iż w procesie cywilnym strony mają obowiązek twierdzenia i dowodzenia tych wszystkich okoliczności (faktów), które stosownie do art. 227 k.p.c. mogą być przedmiotem dowodu. Zgodnie przy tym z dyspozycją art. 232 k.p.c. strony są obowiązane wskazywać dowody dla

stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Godnym wskazania w tym miejscu jest również słuszny pogląd wyrażony w orzecznictwie, iż „zgodnie z wynikającą z art. 6 k.c. regułą rozłożenia ciężaru dowodu powód powinien udowodnić okoliczności tworzące prawo. Dochodząc w przedmiotowej sprawie zwrotu pożyczki, powinien udowodnić, (...) że między nim a pozwanym doszła do skutku taka umowa. Pozwanego zaś obciąża dowód wykazania okoliczności niweczających prawo powoda, a więc, że pożyczkę zwrócił” (por. wyrok SN z dnia 11 czerwca 1999 r., II CKN 390/98, OSNC 1999/12/217, Wokanda 1999/9/9, Biul.SN 1999/9/9, Pr.Gosp. 1999/11/12, M.Prawn. 1999/11/35).

Sąd Okręgowy uwzględniając powyższe zauważa, że co prawda ciężar dowodu wygaśnięcia zobowiązania, w drodze zapłaty kwoty stanowiącej przedmiot umowy kredytu na którą opiewa wierzytelność, co do zasady obciąża dłużnika (tj. pozwanego), albowiem to on z faktu tego wywodzi korzystne dla siebie skutki prawne. Tym niemniej jednak mieć należało na względzie, iż w rozpoznawanej sprawie mamy do czynienia ze szczególną sytuacją, a mianowicie taką, w której powód domaga się zapłaty kwoty obejmującej część kapitału i część odsetek od tego kapitału w sytuacji, gdy bezspornym i oczywistym w świetle lektury akt sprawy, a także akt egzekucyjnych Km 1528/11 jest to, że wierzytelności została częściowo splacona i wyegzekwowana w postępowaniu egzekucyjnym na rzecz pierwotnego wierzyciela, w tym także co do części kapitału, skoro jest on dochodzony w kwocie niższej, niż kwota udzielonego pozwanemu kredytu.

Dostrzec również należało, iż jak wynika z akt egzekucyjnych Km 1528/11 tytułem należności wynikającej z przedmiotowego kredytu wyegzekwowano od pozwanego następujące kwoty: 336,23 zł (12 maja 2011 r.), 329,87 zł (14 czerwca 2011 r.), 294,52 zł (14 lipca 2011 r.), 329,86 zł (11 sierpnia 2011 r.), 329,86 zł (14 września 2011 r.) oraz kwotę 329,86 zł (13 października 2011 r., co dało łącznie 1.950,20 zł. W ocenie Sądu Odwoławczego z uwagi na powyższe, to na stronie powodowej – wobec zakwestionowania przez pozwanego zasadności wysokości kwoty dochodzonej pozwem – spoczywał ciężar dowodu wykazania, a w szczególności przedstawienia odpowiedniego zestawienia, z którego wynikałoby, w jaki sposób powyższe kwoty zostały zarachowane na poczet zadłużenia pozwanego, tj. w jakiej części zostały one zaliczone na poczet spłaty kapitału, w jakiej na odsetki, nadto w jakiej części na wskazywane przez powoda koszty windykacji i niezapłacone koszty sądowe. Powód jednakże tego nie uczynił, co zdaniem Sądu II instancji skutkowało niemożnością weryfikacji zarzutów pozwanego odnośnie zasadności dochodzonych w niniejszym procesie poszczególnych kwot składających się na należność w łącznej kwocie 1.201,64 zł. W tej sytuacji ocenić należało, iż nieprzedstawienie takiego zestawienia implikowało wniosek, że nie jest możliwe ustalenie, w jakiej ewentualnie wysokości istnieje nadal względem pozwanego wierzytelność z tytułu niesplaconego kapitału, a w jakiej z tytułu odsetek. Co więcej, w zakresie owych odsetek stwierdzić należało, iż na podstawie dokumentów zaoferowanych przez strony, a zgromadzonych w aktach sprawy nie sposób ustalić, od jakiej właściwie kwoty kapitału były one naliczane, za jaki okres i według jakiej stopy procentowej, a tym samym zweryfikować zasadność roszczenia powoda w tym zakresie.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, iż przesądzającym i wystarczającym dowodem na okoliczność poziomu zadłużenia pozwanego nie może być w żadnym wypadku powoływany przez powoda wyciąg z jego ksiąg rachunkowych z dnia 27 czerwca 2013 r. (k.28). Niezależnie od okoliczności, że wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 lipca 2011 r. (Sygn. akt P 1/10) art. 194 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych, w brzmieniu sprzed dnia 20 lipca 2013 r., w części, w jakiej nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta, został uznany za niezgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 zdanie pierwsze i art. 76 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a następnie stosownie do art. 194 ust 2 tego artykułu, który wszedł w życie w dniu 20 lipca 2013 r., moc prawna dokumentów urzędowych, o której mowa w ust. 1, nie obowiązuje już w odniesieniu do dokumentów wymienionych w tym przepisie w postępowaniu cywilnym, przedłożony przez powoda wyciąg z jego ksiąg rachunkowych, tak czy inaczej mógłby być potraktowany jako dokument urzędowy, w rozumieniu i ze skutkiem o jakich mowa w art. 244 § 1 k.p.c., jedynie w zakresie niespornej w sprawie okoliczności zawarcia umowy cesji na rzecz powoda, wierzytelności z tytułu przedmiotowej umowy kredytu, której stroną jest pozwana.

Walurowi takiego przedmiotowy dokument nie mógł mieć jednakże w zakresie, w jaki dotyczyło to samego faktu istnienia i zakresu tejże wierzytelności. W tej materii Sąd Okręgowy orzekający w niniejszej sprawie w pełni podziela poglądy ugruntowane w orzecznictwie (vide: wyrok SA w Warszawie z dnia 11 grudnia 2012 roku, I ACa 652/12, a w szczególności uchwała SN z dnia 7 października 2009 r., III CZP 65/09). W uzasadnieniu tej ostatniej uchwały

wprost wskazano, że o ile należy przyjąć, że wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu potwierdza fakt dokonania cesji (nabycia wierzytelności), o tyle do wykazania skuteczności tego nabycia w świetle prawa cywilnego lub szerzej - do wykazania istnienia wierzytelności, w razie zaprzeczenia przez pozwanego jej istnieniu (co też miało miejsce w realiach rozpoznawanej sprawy), konieczne jest przedstawienie przez fundusz odpowiednich dowodów. W tym świetle stwierdzić zatem należało, iż powód nie mógł, dla wykazania spornego zakresu wierzytelności, poprzestać jedynie na przedłożeniu owego wyciągu ze swych ksiąg rachunkowych.

Marginalnie wskazać również można, iż o istnieniu tychże wierzytelności, a w szczególności ich wysokości, nie może przesądzać także samo tylko objęcie ich bankowym tytułem egzekucyjnym. O ile bowiem w doktrynie prawa (por: Zbigniew Ofiarski, Komentarz do art. 95 ustawy - Prawo bankowe, Lex el., stan prawny 2013.01.01) wyrażany jest pogląd, że mieszany charakter dokumentu w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego, wskazuje, że choć jest on dokumentem prywatnym, to jednak zgodnie z art. 95 ust. 1 Prawo bankowe ma on moc prawną dokumentu urzędowego o tyle, o ile stanowi wyciąg z ksiąg rachunkowych banku, tj. odzwierciedla informacje zawarte w tych księgach, to po pierwsze wyrokiem z dnia 15 marca 2011 r., w sprawie P 7/09 Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe w części, w jakiej nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych banku w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta, jest niezgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 zdanie pierwsze i art. 76 Konstytucji RP. Po drugie, na mocy dodanej ustawą z dnia 19 kwietnia 2013 roku o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz ustawy o funduszach inwestycyjnych, ust. 1a tego artykułu moc prawna dokumentów urzędowych, o której mowa w ust. 1, nie obowiązuje w odniesieniu do dokumentów wymienionych w tym przepisie w postępowaniu cywilnym. Powyższe stanowisko jest tym bardziej uzasadnione, jeżeli weźmie się uwagę fakt, iż po dniu wystawienia przez wierzyciela pierwotnego bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) i nadaniu mu klauzuli wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 02 lutego 2011 r. (sygn. akt I Co 2649/10), część wierzytelności została wyegzekwowana w sprawie egzekucyjnej Km 1528/11 i spłacona, a zatem kwota wynikająca z załączonego do akt sprawy tytułu wykonawczego nie może świadczyć o aktualnej wysokości ewentualnie istniejącego zadłużenia pozwanego, a w szczególności o wysokości poszczególnych jego składników.

Reasumując, Sąd orzekający w niniejszej sprawie doszedł ostatecznie do przekonania, iż powód w toku postępowania nie zdołał wykazać zasadności dochodzonego pozwem roszczenia co do jego wysokości, a zatem jego powództwo podlegało co do zasady oddaleniu, choć jak wyżej wskazano, z innych względów aniżeli przyjął to Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Tak argumentując Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. apelację powoda jako całkowicie bezzasadną oddalił, o czy orzekł jak w sentencji wyroku.